

ved første Behandling have udtømt det, som ligger os paa Hjerte, kommer Overveilsen, kommer Slid og Arbeidet, for om muligt at faae noget Alvorligt frem, og det skulle vi ikke undbrage os for.

Naar jeg nu skal gaae noget nærmere ind paa selve Sagens Realitet, da skal jeg gjerne udtale, hvorfor jeg mener, at der virkelig trods den almindelige Mistemning er Noget, hvorfor man netop maatte ønske at faae denne Sag ordnet inden al for lang Tids Forløb. Det forekommer mig, som om der er en overordentlig stor Genstemmighed imellem Landemoderne og Danmarks Riges Folkething; man maatte næsten troe, at de sympathiserede aldeles med hinanden, at de maatte omfavne hinanden som Brødre, saa enige ere de i en vis Henseende med Hensyn til det Resultat, hvortil de ere komne, men i Virkeligheden er det dog ikke Tilfældet. Det viser sig, at der er en vis gjensidig Frygt og Mistillid tilstede hos — for at give det eet Navn, vil jeg kalde det, — Landemoderne og Folkethinget. Vi vide, at der er saa Navne, som mere vække dette Things, jeg vil ikke sige Uvillie men Betænkkelighed, end. Provsterne, og Landemoderne bestaae jo for Størstedelen af Provster (En Stemme: Ogsaa af Biskopper!) ja, Biskopper med. Uagtet saavel Landemoderne som Folkethinget vise Frygt og Mistillid med Hensyn til dette Forslag, saa er det dog ikke de samme aandelige Strømninger, der gaae igjennem Landemoderne og Folkethinget. Det er vistnok vanskeligt at sammensatte i et enkelt Udtryk og med en enkelt Betegnelse disse modsatte Strømninger, som gaae igjennem saa forskellige Forsamlinger som Landemoderne og det danske Folkething, men jeg vil dog gjøre et Forsøg derpaa. Jeg vil da sige, at den Strømning, som gaaer herigjennem Folkethinget, det er isærdeleshed Omhuen for Individernes Ret, for de enkelte Personers Ret og naar jeg skal betegne den Strømning, der gaaer igjennem Landemoderne, — man kan ikke vente af mig, at jeg derved vil betegne noget Slet — saa vil jeg sige, at det er Omhuen for Samsundet som Samsund, det er Overbelysningen om, at ethvert Samsund

maa have visse Bestemmelser, som skulle overholdes, for at Samsundet kan bindes sammen, for at det ikke skal falde fra hinanden. See, dette er, naar jeg skal sammensatte det i nogle saa Ord, Betegnelsen af de forskjellige aandelige Strømninger, der gjøre sig gjeldende, og som gjøre sig gjeldende paa en stor og betydningsfuld Maade. De Herrer vide meget godt, at Geistligheden igjennem Biskper og Provster udøve en overordentlig Indflydelse paa Administrationen af de kirkelige Anliggender; det kan ikke være Andet, det ligger saaledes i alle Administrationer. Altsaa, igjennem Administrationen udøver Geistligheden saaledes sin Indflydelse, og den er derfor skynlig paa et Kirkeraad; den frygter for, at den Indflydelse, som den nu udøver, vil svækkes og formindskes, dersom et Kirkeraad bliver dannet; det er dens Mening. Paa den anden Side udøver Rigsdagen igjennem Lovgivningsacter en stor Indflydelse paa disse Forholds Ordning, og paa Grund heraf er Rigsdagen ogsaa skynlig paa Kirkeraadet. Rigsdagen siger: Den Indflydelse, som vi udøve paa Lovgivningen, vil blive svækket og lide et Stkaar, naar et Kirkeraad kommer istand. See, saaledes er det, at disse modsatte aandelige Strømninger kunne komme til at arbejde hen til det samme Formaal, til at arbejde paa, at Grundlovens § 80 ikke gaaer i Dpfsyldelse. Der var en Tid, hvor det var anderledes, hvor denne Skynsyge endnu ikke var traadt frem, hvor der var en reen Aflydighedstilstand i denne Henseende, og hvor der var en almindelig Mening, paa ganske saa Undtagelser nær, om det Onskelige i, at en saadan Kirkeforsatning snarest fremkom. Jeg kan ikke troe Andet, end at denne Tingenes Tilstand maa udøve en hæmmende Indflydelse paa vore Forholds Ordning, og at denne dobbelte Strømning, der gaaer i modsat Retning, i Virkeligheden vil trænge mange Spørgsmaals Løsning tilbage, som endelig løste kunne være til Gavn for Fædrelandet, netop fordi modsatte Strømninger, hvad der paa ingen Maade er betydningsløst, frembringe en Stilstand. Netop paa Grund af, at disse aandelige Kræfter saaledes staae mistroiske og mistænkfomme ligeoverfor hinanden, er det i høj Grad ønskeligt, at man bringer dem sammen,